HET LIEFDES INTER BELLUM

INE BOERMANS

2022 Prometheus Amsterdam

Mijn moeder kon nog zo vaak zeggen dat het een *apartment* was, ik vond het een flat.

Nog steeds. Ook al wist ik ondertussen dat een appartement een woning ín een flat was, mijn moeders Engelse uitspraak verdiende deze flat zeker niet.

Ik was er een jaar niet geweest.

Er hing minder geur dan een jaar geleden.

Ongeveer een derde minder. Overgebleven was één deel aangeboren flatgeur, vermengd met mensen van voorbijgaande aard, zoals de glazenwasser en de buurvrouw.

Het andere deel rook naar mijn moeders man. Haar weduwnaar, zoals hij zichzelf noemde.

Mijn moeders eigen aanwezigheid was sinds haar dood, iets meer dan een jaar geleden, bijna helemaal verdwenen. Er was niks meer bij gekomen, alleen maar weggegaan. Elke keer als de afzuigkap werd aangezet, de buurvrouw binnenstapte of een raam werd geopend.

Ik zou het nooit hebben laten gebeuren. Ik zou de boel hermetisch hebben dichtgehouden, zoals in mijn eigen huis.

Ik rook het enorme gat vol missende geur meteen bij binnenkomst.

Het was een beetje opgevuld met oud vuilnis en verse alcohol. Ook mijn moeders man had zich wat toegeëigend. Typisch iets voor hem om alles meteen naar zich toe te trekken.

Behalve de ontsnapte en toegeëigende lucht was het huis onveranderd. Liefdeloos, smakeloos, bedacht door een kleurenblinde mol uit de jaren tachtig.

'Mijn god, wat een lelijke, liefdeloze flat,' zei ik standaard als ik binnenkwam. 'Hier is een kleurenblinde mol uit de jaren tachtig aan het werk geweest.'

'Kreng,' antwoordde mijn moeder dan. 'Het is een apartment.'

Mijn moeders man had na haar dood moeite met alles en dus ook met mij.

Hij had moeite met nuchter blijven en een verdrietige stiefdochter kon hij er niet bij hebben.

Nou, een alcoholistische stiefvader kon ik er ook even niet bij hebben!

'Stiefvader' klinkt als een band die er niet is. Ik noem hem de man van mijn moeder en ze houdt hem maar lekker bij zichzelf. Mijn moeder had een slechte neus voor mannen en het inrichten van apartments.

Maar mijn moeders spullen, onze foto's met ons verleden. Een verleden, ruim voordat deze slecht gekozen man zich aandiende. Die wilde ik terug.

Dus toen hij me na een jaar stomdronken opbelde greep ik mijn kans.

'Ikkkikikkk,' jammerde de man van mijn moeder. 'Ikikikkkkikk.'

'Ik wil wat spullen ophalen,' zei ik. 'Van mam. Van mij.'

Daarom stond ik nu met drie grote, lege tassen in deze smakeloze flat met missende geur.

Ietwat wanhopig.

Er was niks veranderd, er was niks voor me klaargelegd of uitgezocht. Ik moest het zelf bij elkaar gaan vegen. Ik moest het wegpakken van de plek waar het al die tijd achteloos gelegen had. Zoals fietssleutels in een schaaltje, of een verjaardagskaart die ligt te wachten op een brievenbus.

Tussen de gedeukte staartklok uit de kringloop en de geelbeige muur stak nog steeds de vakantiefoto van mij en mijn vriendje van toen. Het was al bijna een jaar uit, maar hier stond de tijd stil.

Letterlijk, want alleen mijn moeder wist hoe de klok werkte.

Ik moest opschieten.

Ik had een nieuwe vriend, die kon er elk moment zijn.

Hij zou me komen helpen.

Hij had een bus.

De deurbel ging en snel legde ik de foto van mij en mijn ex onder in een rommella.

'Joe, ik ben het,' zei mijn nieuwe vriend. 'Frank!'

'Joe, ik druk je binnen!'

Het was onze derde date. De eerste duurde een week, de tweede ook.

De eerste keer was eigenlijk geen date, maar een spontane ontmoeting. Hij speelde in de kleinste theatertent op een festival in Groningen.

Twee uur rijden van Amsterdam, zijn stad en die van mijn moeder.

'Ik maak theater tussen de schuifdeuren,' schreeuwde Frank in het café waar we aan de praat raakten.

'O, wat leuk, welke schuifdeuren?'

'Nou, eigenlijk zijn het spreekwoordelijke schuifdeuren.'

Hij bleef een hele week, daarna moest hij naar huis. Naar de spreekwoordelijke schuifdeuren. De week erop wilde hij graag weer komen.

‘Maar Groningen is een enorme mega-afstand,’ zei hij, ‘zeker met mijn bus. Dus ik blijf liever wel slapen. Op de bank is ook prima, als we elkaar toch niet mogen.’

Ik deed speciaal mijn minst vale T-shirt aan en kamde mijn haar.

Hij trok zijn Ajax-tenue aan en vouwde een briefje van vijftig euro om zijn zilveren kabelketting.

‘Of word ik in elkaar geslagen als ik zo naar de stad ga?’

Frank werd allesbehalve in elkaar geslagen. Het café was ook zijn schuifdeuren.

We mochten elkaar en hij bleef weer een week.

Sinds de dood van mijn moeder en daarmee die van mijn gehele familie werd verliefdheid opeens een totaal andere belevenis. Waar vroegere liefdes heerlijk vlammend en zwelgend verdrietig konden zijn, of kabbelend, of amusante experimenten, soms alleen lichamelijk, leek afgelopen jaar mijn complete bestaan af te hangen van romantische verliefdheden.

Ze overspoelden me als een grote golf verlammende verlatings-eenzaamheidsangst. Een golf richting iemand van wie ik vrijwel zeker wist dat het uiteindelijk niks zou worden. Het zou een gegarandeerde mislukking worden. De mislukking kwam na een nacht, een week of een paar maanden, de tijdsduur maakte nauwelijks uit. Ik ging er helemaal voor, voor de liefde en voor de mislukking.

Want ergens, vlak na de mislukking, na het allerergste liefdesverdriet, vlak nadat ik dacht niet meer te kunnen leven met deze weerzinwekkende, fysieke

pijn – een pijn waarbij ik de dood van mijn moeder in elke vezel van mijn lijf opnieuw beleefde –, vlak na drie, vier of vijf weken huilen op de bank, onder de douche, op de fiets en stiekem tijdens mijn bijbaan, zittend achter de toonbank of liggend op de zitzak in de kelder, vlak nadat de rouw in elke vezel opnieuw was beleefd, daar gloorde een groot gevoel van vrijheid en nieuwe mogelijkheden.

Als ik dan een nog leeg en koud café binnenliep, de vloer nog nat en plakkerig, gevuld met de geur van natte dweil, vol oude avonturen en verschaald bier, de geur van belofte, het gevoel van nieuwe avonturen die mij zouden overspoelen: niets in mijn leven, een leven waarin mijn moeders aanwezigheid uit elke dweil was gewrongen, overtrof dat gevoel.

'Het liefdesinterbellum,' zei een ex. Hij tikte met zijn wijsvinger op het puntje van mijn neus. 'Daar ben jij verslaafd aan.'

'Sommige mensen doen aan *rebirthen*,' zei een vriendin, 'jij doet aan *remournen*.'

Theorieën te over.

De golven en dweilen trokken en duwden me alle kanten op, en ik liet me graag heen en weer schudden.

Vijf weken geleden had ik nog huilend op de bank gelegen, huilend tv-gekeken en huilend onder de

douche gezeten. Maar dat was alweer zo lang geleden. Dat was toen. Dat was voor een nieuwe golf me optilde en me naar een net gedweild, koud café bracht.

Frank stond van top tot teen in plastic gekleed voor mijn moeders deur. Om zijn gympen zaten plastic tasjes van de Lidl.

'Regent het?' vroeg ik. 'Je bent toch met je bus?'

'Ik ben verkleed als mosselman om je op te vrolijken. Ik wilde eigenlijk verkleed als je moeder, maar ik weet niet hoe ze eruitziet.'

'Nu of toen?' vroeg ik.

Ik waardeerde de geste, maar was opgelucht dat hij niet verkleed als mijn moeder voor de deur stond.

'Hoe ze er nu uitziet kan ik wel zo'n beetje inschatten. Ik bedoel toen.'

'Kom maar binnen,' zei ik.

'Best een mooie flat,' zei hij. 'Gezellig ook.'

Hij rook naar nieuwe liefde. En naar plastic.

Het gat waar mijn moeders geur miste werd al minder groot.

'We blijven hier slapen, toch?' zei hij. 'Ik heb wijn en bier mee, om het allemaal wat op te vrolijken.'

'Ik weet niet zo goed wat ik moet inpakken,' zei Frank. Hij stond met een grote boodschappentas in de slaapkamer van mijn moeder.

'Ik ook niet,' antwoordde ik.

Mijn moeders kleren hingen nog in de kast alsof ze niet al ruim een jaar dood was. Haar toilettas met make-up stond waar hij altijd had gestaan in de badkamer, naast haar krulset en verstikkende parfum.

Ik stopte alles in een van de tassen.

Een huis volledig leegvegen leek mij gemakkelijker. Hier woonde nog iemand, de man van mijn moeder. Ik moest om hem heen vegen. Hij stond ontzettend in de weg!

Haar neus voor mannen was weliswaar slecht, hij was wel de een derde overgebleven aanwezigheid. Alles wat ik oppakte voelde als onteigenen.

'Wat is dit?' vroeg Frank. Hij hield een zilveren blikje omhoog.

'Dat is een van de teckels van mijn moeder,' zei ik.

‘Dieseltje. Die heeft ze laten inblikken. Haar as.’

‘O, oké.’

‘Stop maar in de tas.’

‘Ja, beter mee verlegen dan om verlegen,’ zei Frank.

Ergens in dit huis lagen mijn kinderfoto’s. De foto’s van mijn oma, mijn kinderdingen.

Maar waar?

Ik was toch kind geweest, een kind met een moeder.

Ik wilde bewijs.

We vonden een stapeltje vvv-bonnen. Samen waren ze honderd euro waard.

‘Stop die maar snel in je onderbroekje,’ zei Frank.

We liepen samen naar de kelderbox. Het was een ravage en het rook er naar glasbak en Modifast. Mijn moeders dieetpoeder. Iets waar ze de helft van de tijd de andere helft van de tijd mee probeerde weg te dieten.

‘Dan geniet ik tenminste voor de helft,’ zei ze.

De fietsen van mijn moeder en haar man waren op een doos met lege flessen wijn gevallen.

Onder alle troep en scherven lagen een stapeltje van mijn kindertekeningen en twee zwart-witte uitvergrotingen van mij en mijn moeder bij de ingang van de dierentuin. Ze roken naar oude alcohol en er

zaten vlekken op. Ernaast lag een tasje met de zakjes Modifast.

'Misschien kun je de wijn vast openmaken en inschenken,' zei ik.

'Welke wijn?' vroeg hij.

'Alle wijn die je meehad en alle drank die je verder nog kan vinden.'

Toen we de volgende dag wegreden had ik niet veel meer in de tassen durven stoppen dan kleding, de make-up, VVV-bonnen, de krulset, de kindertekeningen, de twee foto's en ons oude ingeblikte hondje Diesel.

'En pak de Modifast ook maar in,' zei ik.

Op het nippertje.

Het huis zag er een stuk minder netjes uit. We hadden rode wijn laten vallen. Het was een enorme rode vlek geworden. Mijn nieuwe liefde was als plastic mosselman op de vlek gaan liggen en ik had alle zout die ik kon vinden om hem heen gegoten. Er was veel zout in huis, misschien was de man van mijn moeder een frituur begonnen.

Een grote rode vlek met een witte mensvorm eromheen.

Het leek alsof er iemand was doodgebloed. Wat feitelijk ook zo was.

Misschien belde de man van mijn moeder van